

יעל נמנוב

יעל, לוטה רוזנדל – כפי שחלק מהוותיקים זוכרים עד היום - נולדה באסן שבגרמניה ביולי 1925 להוריה הרמן ואליזבט. עם התחזקות חוקי הגזע בגרמניה, נשלחו שני אחיה הגדולים לארץ ישראל. לאחר ליל הבדולח רשמו ההורים בלב כבד את הבת הצעירה, יעל, הן לקינדרטרנספורט והן לתור לעליית ילדים לפלשתינה. מה שיאושר קודם, העיקר לברוח מגרמניה כמה שיותר מהר.

הפרידה מההורים עם צאתה למסע ב'קינדרטרנספורט' הייתה כה טראומטית, שיעל בת השלוש-עשרה לא זכרה בהמשך חייה שום פרט, לא מסע הרכבת להולנד, לא הפלגת האנייה לאנגליה, ולא ההגעה ללונדון.

לאחר גלגולים במקומות שונים באנגליה, הגיעה יעל הנערה לחוות גורסי לז, שם לראשונה הרגישה טוב, והשתלבה בכל ליבה באווירה הציונית והסוציאליסטית, ובעבודה בחקלאות. שלוש שנים מאושרות ומשמעותיות עברו על יעל-לוטה, בהן לקחה חלק בבניית גרעין "הבונים", החדור כמוה בתחושת שליחות לאומית: הקמת מדינה יהודית, וקיבוץ חדש בארץ ישראל.

ביולי 1946, בדיוק ביום הולדתה העשרים ואחת, עלתה יעל בהתרגשות (עם כעשרים חברים נוספים מכפר הנשיא) על ה"יגור", ספינה קטנה וישנה עליה נדחסו 800 מעפילים. ה"יגור" הייתה האנייה הראשונה שגורשה לקפריסין, כך שהגרוש היה כרעם נוסף ביום בהיר. בתקופה בקפריסין הושבעה יעל בדרמטיות ל"הגנה", ואף קבלה תפקידי שמירה ומעקב אחר פעולות האנגלים.

לאחר כחצי שנה במחנות ההסגר, בדצמבר 1946, הגיעה יעל, הצעירה היפה בעלת החיוך המלבב, ארצה, ונפגשה עם שני אחיה בכפר רופין. מכאן המסלול הידוע – כפר בלום, "עצמאות" בחדרה, שם עבדה יעל עם התינוקות.

ביום העלייה על הקרקע התמזל מזלה של יעל, שמקרה המתינה לטרמפ לחזור מכפר רופין לחדרה, והיא פגשה את המשאית העמוסה חלוצים נלהבים ומשולהבים, שרים במלוא גרונם: עולים להתיישבות בגליל! ללא היסוס עלתה יעל על המשאית, וזכתה להיות בין הנשים המעטות בשבוע הראשון במנסורה. באותו שבוע "זכתה" גם להיות ראשונת הנדבקים במלריה... לצערה, נדרשה לחזור לחדרה ולהמשיך לטפל בזאטוטים.

שנים רבות עבדה יעל כגננת, מורה לכיתות א' ב', וכמרכזת הגיל הרך. כבר בשנת 1949 נשלחה להכשרה של שנתיים כגננת בסמינר הקיבוצים, ורבים מילדי המשק זוכרים את המרץ, ההתלהבות והערכים שהשקיעה בנו.

אישה ערכית ודעתנית, התבטאה לאורך השנים בישירות רבה על נושאים רבים, בראשם כמובן חשיבות החינוך בגיל הרך, חוסר ההשקעה בהכשרת מטפלות, וההזנחה בבתי הילדים, לעומת עדיפות שניתנה תמיד לענפי המשק.

יעל הכירה את אדי, חתיך ספורטיבי ומלא אנרגיה. יחד היוו זוג יפה ונמרץ, תורם ואכפתי, ובנו משפחה לתפארת.

ב-1966 יצאה המשפחה לשליחות ציונית בדרום אפריקה, תקופה מלאת חוויות מכל הסוגים. יעל הרבתה לכתוב ב"דברי הכפר", תיארה את הקורה במערכת החינוך, ולא היססה להביע דעה נחרצת בנושאים שעל סדר היום.

לאחר המעבר ללינה משפחתית, ב-1967, מדווחת יעל: כיצד השפיעה הלינה המשפחתית על ילדינו בגיל הרך? הם התרגלו מהר מאד, ובדרך כלל מרוצים מאד. נאמר לי שבפעוטונים חלה ירידה גדולה בשעור ההרטבה, לעומת המצב שקדם ללינה המשפחתית...

לאחר שנים רבות ופוריות בחינוך, ריכזה יעל את האולפן במשך מספר שנים, כרגיל, בהרבה ציונות ואיכפתיות. במקביל החלה לעסוק בקרמיקה, תחום אותו למדה ופיתחה, ואף מכרה מפרי עמלה בתערוכות ובירידים. יעל לא הסתפקה בסטודיו שלה, היא ראתה חשיבות בפיתוח האומנים הרבים במשק, ויצירת ערוצי שיווק ומכירה, והייתה שותפה ליוזמות כגון פתיחת הגלריה (במקום בו נמצא כיום המפגש).

זמן רב הייתה יעל בצוות העורכים של "דברי הכפר", ובמשך שנים כתבה את המדור המיתולוגי "מה נשמע?" היא לא הסתפקה בדיווחים, אלא פרסמה מאמרים מלאי חיים על המתרחש, הן במערכת החינוך הקרובה לליבה, והן בענפים ובנושאים אחרים; ראיונות עם אנשים שונים, על הקורה בענפים ועוד. תקופה של הרכבת ברזים במפעל, ואחריה - פנסיונרית פעילה ואומנית יוצרת.

גם בתחום הספורט הצטיינה יעל, ולעת גבורות התפרסמה כרוכבת אופני שטח. בהשגים מרשימים לגילה, שזכו לאיזכורים גם בתקשורת מחוץ לקיבוץ, דיוושה בנחישות שאפיינה אותה כל חייה.

ארועים משפחתיים לא קלים נאלצה יעל לחוות בחייה, החל מהפרידה בגיל כה צעיר מהוריה לנצח, אבדן האחיין האהוב והאח, והתקפות אכזריות על בני משפחה. נחמה רבה מצאה בתרומתה המשמעותית להקמת הקבוץ והמדינה, וודאי במשפחתה הגדולה והחמה, 0 בילדים ובנכדים האוהבים והמוכשרים בתחומים רבים.

רחל גינת

יהי זכרה ברוך.